

Slovenski dom

Stev. 54

V Ljubljani, sreda 6. marca 1940

Leto V

Spor med Anglijo in Italijo zaradi nemškega premoga

Angleške bojne ladje so zajele pet italijanskih parnikov

V Angliji in Italiji pa računajo na skorajšnjo prijateljsko poravnavo spora

Rim, 6. marca. o. Jutranje poročilo italijanske agencije Stefani pravi, da so angleške bojne ladje ustavile pet italijanskih parnikov, ki so s tovorom nemškega premoga pluli iz Rotterdama, in jih odvedle v neko angleško nadzorovano pristanišče na jugo-vzhodni obali.

To so parniki »Absirtea« (4170 ton), »Feleec« (5639 ton), »Numidia« (5399 ton), »Orata« (8631 ton) in »Catarina Madrec« (4019 ton). Do sedaj italijanskih parnikov še niso raztovorili, ker čakajo kontrolne oblasti navodil iz ministrstva za gospodarsko vojno. Poudarjajo pa, da bodo angleške oblasti ravnale z italijanskimi ladjami prav tako, kakor z drugimi ladjami, ki so bile ustavljene zaradi pomorskega tihotapstva. Angleške bojne ladje čakajo še na drugih sedem italijanskih parnikov, ki peljejo premog iz Rotterdama.

Italijanski listi prinašajo pod velikimi naslovi vest o tem, da so Angleži ustavili in odpeljali italijanske parnike, vzdružujejo pa se vsake obsebe ali ugovora, iz česar se da sklepati, da tudi Italijani računajo na mirno in skorajšnjo poravnavo spora zaradi nemškega premoga.

London, 6. marca. o. Današnji londonski tisk razpravlja o nastopu angleške vojne mornarice proti italijanskim ladjam in pravi, da bo to vprašanje kmalu ugodno rešeno. Italijansko-angleška pogajanja glede nadomestila za nemški premog potekajo dobro in v prijateljskem razpoloženju. Anglija nikakor ne bo odnehala od svojega načrta, da za vsako ceno prepreči izvoz nemškega premoga kamorkoli.

V zvezi s tem listi pravijo, da zamene nemškega premoga z angleškim ne bo težko izvesti, saj je Italija že doslej kupovala veliko angleškega premoga, ki je zaradi svoje kakovosti neobhodno potreben italijanski kovinski industriji in ki ga ni mogoče nadomestiti niti z nemškim niti z ruskim premogom. Zdi se, da Anglija in Italija želita, da bi bilo to vprašanje čimprej in čim ugodneje rešeno.

Poročila o posvetih Rooseveltovega odposlanca v Evropi

bodo izdana žele, ko se bo Welles vrnil v Ameriko

Pariz, 6. marca o. Iz okolice Rooseveltovega odposlanca Wellesa izjavljajo, da so vsa poročila o vsebini dosedanjih Wellesovih razgovorov v evropskih prestolnicah netočna in neutemeljena. Po-

ročila o potovanju ne bodo objavljena nikjer, dokler predsednik Roosevelt ne bo sprejel Wellesa po vrnitvi v Evropo. Danes bo odpotoval Welles v Pariz, kjer bo ostal tri dni, nato pa pojde v London.

V poluradnih francoskih krogih poudarjajo, da bodo Wellesu priredili prijateljski sprejem in da bo francoska vlada proti njemu popolnoma odkritosrčna. Welles bo lahko govoril, s komurkoli bo hotel.

Z ozirom na uspešnost Wellesovega posredovanja v Evropi poudarjajo dva značilna dogodka, ki jasno kažejo, da ni nobena od vojskujočih se držav pripravljena odnehati in se pogajati za mir. Prvi dogodek je kršitev belgijske nevtiralnosti po nemškem letalstvu, pri čemer so Nemci ne samo preleteli belgijsko ozemlje, temveč celo sestrelili dve belgijski letali, ki sta hoteli prelet preprečiti. Drugi dogodek pa je prihod angleških letal nad Berlin, kjer so Angleži nekaj ur pred sprejemom Wellesa pri Hitlerju metali letake o angleških vojnih ciljih.

Sumner Weller bo sklical za konec tedna konferenco v Londonu, ki se je bodo udeležili ameriški poslaniki na Norveškem, Danskem in Švedskem. Dopolnilnik »Daily Expressa« pravi, da se bo konferenca udeležil tudi ameriški poslanik na Finskem. Pred odhodom iz prestolnic skandinavskih držav bodo imeli ameriški poslaniki razgovore z zunanjimi ministri omenjenih držav.

Naš trgovinski minister v Berlinu

Berlin, 6. marca. o. Nemški zunanji minister v. Ribbentrop je sprejel včeraj popoldne jugoslovanskega trgovinskega ministra dr. Andresa. Pri tej priložnosti je Ribbentrop izročil Andresu veliki križ nemškega orla, s katerim ga je odlikoval Hitler. Pri sprejemu je bil navzoč tudi jugoslovanski poslanik v Berlinu Ivo Andrić.

Po sprejemu pri Ribbentropu je državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Keppeler priredil kosilo v čast ministra dr. Andresa. Zvečer se je dr. Andress udeležil predstave v operi, nato pa je priredil jugoslovansko-nemško združenje večerjo v čast dr. Andresa v hotelu Eden.

Bolgarsko poročilo o spopadu na romunski meji

Sofija, 6. marca o. Bolgarska telegrafska agencija poroča: Spopad, ki se je dogodil na bolgarsko-romunski meji in zaradi katerega so se širile netočne in zlobne vesti, se je dogodil takole: Dva bolgarska obmejna stražnika, od katerih je bil eden podčastnik, sta zabredla zaradi slabega vremena pri patroliranju ob meji in prišla na romunsko ozemlje. Romunski obmejni stražniki so streljali in je bil pri tem smrtno ranjen bolgarski podčastnik. Obmejne oblasti z ene in z druge strani so se takoj na kraju samem sestale in prijateljsko poravnale ta neljubi dogodek.

Posveti francoske in angleške industrije v Londonu

London, 6. marca. Havas: Včeraj so se začeli francosko-angleški trgovinski razgovori, pod okriljem Zveze angleške industrije. Za predsednika konference je bil izvoljen lord Dudley Gordon. Iz Francije so prispeli zastopniki kemične, kovinske, bombažne in volnene industrije. Lord Gordon je v svojem pozdravnem govoru dejal: Naš namen je določiti trenutke, ko bo industrija obeh držav začela sodelovati v vsem obsegu. To sodelovanje je potrebno, da se pospeši zmaga in da bi se povojni mir čim bolj organiziral. Konferenca bo delala najmanj dva dni.

Napovedi o omejitvi plovbe turških ladij po tujih vodah

Carigrad, 6. marca. Reuter: Po zanesljivih vestih iz Ankare preučuje turška vlada predlog, da bi turškim ladjam strogo prepovedala pluti v tujih vodah razen, če dobijo za to dovoljenje od posebne komisije v prometnem ministrstvu. Zakonski načrt je izdelal ministrski odbor za koordinacijo. Trdijo, da bo vlada v kratkem izdala potreben sklep. Glavni namen tega ukrepa je zagotoviti dovolj turških ladij za obrežni promet, posebno za prevoz premoga iz premogovnikov pri Zongulu ter v Dakareliji na Črnem morju. Te potrebe so postale večje posebno zaradi tega, ker so številni lastniki dala svoje ladje v najem tujim državam in sklenili z njimi dolgoročne pogodbe. Turških ladij, ki so bile dane v najem zaveznikom, ta uredba ne bo obsegala, tako da ostanejo omenjene pogodbe v veljavi.

Vesti 6. marca

Predsednik Združenih držav Roosevelt je včeraj izjavil, da Amerika ne misli poslati spet svojega poslanika v Berlin, kjer je mesto izpraznjeno že od začetka sedanje vojne.

Za milijon dolarjev škode je povzročil požar na novem newyorškem letališču La Guardia. Obласти preiskujejo, kdo je požar podtaknil.

Ublažitev blokade proti Nemčiji bi bila v nasprotju s človekoljubjem, ker bi omogočila podaljšanje vojne. Treba je Nemce najprej premagati, potem pa brez nasilja ustvariti pravičen red, ki bo temeljil na zvezi med Anglijo in Francijo. Tako je govoril včeraj bivši angleški poslanik v Parizu Phipps.

Ziviljenjskega pomena za Bolgarijo je, da uživa naklonjenost malih in velikih, sosednjih in oddaljenih držav, od katerih zavisi ohranitev bolgarske neodvisnosti in njenih koristi. Zato bo bolgarska vlada nadaljevala s svojo dosedanjjo politiko, je govoril včeraj novi bolgarski zunanji minister Popov.

Edino trajna zveza Anglije s Francijo more obvarovati Angleže pred nevarnostjo 80 milijonov Nemcev, zato ne more biti govora o kakem miru, ki bi ne bil sklenjen v popolnem soglasju s Francijo, piše današnji »Daily Mirror«.

133 nemških osebnih vlakov bo te dni začelo voziti poljske poljedelske delavce v Nemčijo. Ti delavci bodo pustili svoje polje in šli delat v Nemčijo prostovoljno, pravi dunajski list »Mittag«, ki prinaša to vest.

Vohunska afera, ki jo je odkrila holandska policija pretekli teden, zavzema vedno večji obseg. Včeraj je bilo prijeto spet 6 ljudi, ki so bili po radiu v zvezi z nemško obveščevalno službo. Podobne afeze so odkrile oblasti skoraj po vseh nevtralnih državah, ki meje na Nemčijo.

Sovjetska vlada je zdaj priznala, da so sovjetška letala 21. februarja res s bombami uničila švedsko obmejno mesto Pajalo. Sovjetska vlada je v začetku to uradno tajila, kakor še vedno uradno taji, da bi bila v vojni s Finsko.

V belgijski poslanski zbornici sta se udarila s pestmi voditelj rekvisitov Degrelle in socialist Hubin, ker je Degrelle trdil, da je socialistična politika kriva, če Nemčija zdaj ogroža Belgijo.

Angleška vlada je izdala »Belo knjigo«, ki vsebuje poročila o prizadevanjih, da bi Anglija pridobila čim več tržišč za svoje blago, zlasti v Južni in Severni Ameriki, da bi tako nadomestila izgube, ki jih njen izvoz trpi zaradi vojne. Začela bo tam obsežno propagando za svoje blago.

Zaradi judovskih nemirov v Jeruzalemu so angleške oblasti izdale stroge kazenske ukrepe. Judje so demonstrirali proti zakonu, ki onemogoča Judom neomejeno kupovanje arabske zemlje.

Snočnje francosko vojno poročilo pravi, da je bil na vseh bojiščih dan miren.

Vojno ministrstvo v Združenih državah je sklenilo prodati Braziliji večino starih topov, narejenih še pred svetovno vojno. Amerikanci trdijo, da so ti topovi boljši od sedanjih.

Angleške oblasti zatrjujejo, da nova določila o preprečitvi nemškega izvoza ne veljajo samo za Italijo, marveč da bo angleška vojna mornarica enako nastopila tudi n. pr. proti ameriškim ladjam.

Borza v Madridu je včeraj spet začela poslovati. Zaprtja je bila od začetka državljanske vojne. Ljudje so včeraj kupovali zlasti delnice železnih rudnikov v španskem Maroku. Odnosno rudo kupujejo vsi Angleži in jo plačujejo z zlatom.

Francoska policija je v Parizu prejela številno komunistično tolpo, ki je uganjala prepovedano propagando med vojniki. Razen tega so francoske oblasti odstavile novih 300 komunističnih občin-kih evetnikov po vsej državi. Dalje so francoske oblasti ugotovile, da je skrivna komunistična radijska postaja, s katero skušajo komunisti povzročati nemire, urejena blizu Düsseldorfa v Nemčiji in da po njej govori vsak dan bivši tajnik francoske komunistične stranke Duclos.

Prvi finski begunci, 73 otrok in 18 mater, so dopotovali na Dansko, kjer se je 30.000 rodbin ponudilo, da sprejme begunce.

Današnje angleške postojanke na Sredozemskem morju, so po sodbi nemškega lista »Deutsche Allgemeine Zeitung« samo še ostanki preteklosti, ki se ne bo več ponovila, dejansko pa je Anglija spriča Španije in Italije brez moči. Toda navzlic tej šibkosti se je Angliji le posrečilo preprečiti Nemčiji dostop v Sredozemsko morje in pa onemogočiti vsako pošiljanje blaga zanj po Sredozemskem morju.

Slovitna finska tekača Maeki in Nurmi sta včeraj nastopila v San Franciscu pred ogromnim številom gledalcev. Ves donos prireditve pojde za pomoč Finski.

Sovjetsko časopisje je nenadno prenehalo z napadi na Italijo. Odslovitve pomočnika zunanega ministra Potemkina razlagajo kot znamenje za morebitno zblizanje med Italijo in Sovjetsko Rusijo, kar si zelo želi Nemčija.

V naši državi je prepovedana knjiga »Poljska grozodejstva nad Nemci na Poljskem«, ki jo je izdala narodno-socialistična založba »Volk und Reich« v Münchenu pred štiri-najstimi dnevi.

Švicarska vlada je prepovedala tudi drugo »očičeno« izdajo slovite Rauschningove knjige »Hitler mi je govoril«.

Nemško opravičilo zaradi letalskega boja nad belgijskim ozemljem, pri katerem so nemški letalci sestrelili dva belgijska avijona, ki sta branila nevtiralnost, še zdaleč ni zadostno, če pomislimo, da gre ne le za kršitev nevtiralnosti, marveč za napad nanjo, pišejo belgijski listi.

Razgovor med kanclerjem Hitlerjem in Rooseveltovim odposlancem Wellesom je trajal 90 minut. Ves čas je govoril samo kancler, ki je razvil pred Wellesom strahotno sliko o totalni vojni, trdi časopisje nevtralnih držav, ki poroča o tem razgovoru.

Zavezniški koraki za omejitev ameriškega izvoza v Nemčijo

Ameriško blago gre kljub blokadi v Nemčijo čez nevtralne države in Sibirijo

Washington, 6. III. o. Reuter: Prihod angleško-francoskega odposlanstva za gospodarsko vojno, ki ga tvorijo Ashton Gwatkin, Charles Rist in Henzy Sell, stalnega podtajnika angleškega letalskega ministrstva je v zvezi s vestmi, da bo Anglija verjetno začela izvajati energično akcijo za popolno blokado, tako da bi čisto zaprla prehode, skozi katere se prihaja v Nemčijo ameriško blago. Uradnih obvestil o tem še ni, toda ameriški diplomatični krogi poudarjajo, da se je ves ameriški izvoz v evropske nevtralne države dvignil tako, da je dosegel isto količino, kakor je znašal prej izvoz v Evropo.

skupno z Nemčijo. Drugi sumljivi prehod je Sibirija. V zadnjih mesecih je bil izvoz proti Vladivostoku, in to posebno letalskega bencina, precejšen. Anglija in Francija bosta v kratkem storili v Washingtonu korake, da bi dosegli zmanjšanje ameriškega izvoza, kajti če ogromni ameriški promet z nevtralnimi državami še naprej dovoljujeta, bi se zmanjšale koristi, ki jih imajo zavezniki od ameriške nevtiralnosti. Tudi pogoji, posebno pa cene, ki jih plačujejo zavezniki za vojni material in letala, so pretirane.

Finci odbijajo vse napade na goreči Viborg

Helsinki, 6. marca. Reuter: Borba okrog Viipurija se nadaljuje. Sovjetske čete so skoraj popolnoma obkrožile mesto, toda Finci nujno še naprej hud odpor in se poslužujejo zlasti min, ki so postavljene tako rekoč pod vsak kamen. S tem preprečujejo finske čete sovražniku, da bi zavzel Viipuri. Tudi vremenske razmere pomagajo Fincem, ker so se začeli hudi snežni meteži po Finskem.

Medtem ko Sovjeti v svojih poročilih navajajo, da so južni del Viiborga zavzeli, Finci odločno zanikajo take vesti. Sovjeti poskušajo na jugovzhodu prodreti finsko obrambo. Tsi ti poskusi pa so se Sovjetom izjalovili, ker jim finsko topništvo preprečuje vsak prodor. Na jugovzhodu se nahajajo sovjetske čete 40 do 50 milj oddaljene od Viiborga in hočejo z druge strani obkrožiti Fince. Tudi ta

poskus jim ni uspel. Finsko topništvo je z uspehom razstrelilo led na Viiborskem zalivu, kjer je našlo ogromno število sovjetskih vojakov hladni grob. Tudi večje število tankov se je potopilo.

Sovjetsko letalstvo je včeraj bombardiralo več finskih mest, in ni prizaneslo niti vojaškim bolnišnicam. Ubilih je bilo 50 ranjenec.

List »Sanomat« prinaša včeraj poročilo od svojega dopisnika z bojišča ob Ladoškem jezeru. Poročilo pravi, da so Finci ujeli brezžični klic na pomoč, ki ga je poslal v Moskvo politični komisar neke sovjetske divizije. Klic pravi, da so sovjetski vojaki zgubljeni, če ne bodo takoj dobili pomoči. Položaja te divizije pa finsko poveljstvo ne izda.

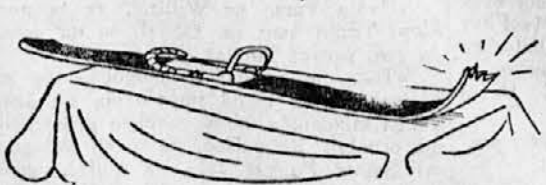
Sporazum med Srbi in Hrvati pomeni končno ureditev hrvaškega vprašanja

Važen govor pravosodnega ministra dr. Markovića

Belgrad, 6. marca. Ob zadnjem obisku v Subotici je imel pravosodni minister dr. Lazar Marković sestanek s svojimi komišljeniki. Imel je tudi daljši govor o notranjopolitičnem položaju in je podal pregled vseh važnejših političnih dogodkov od zedinjenja pa do danes. Obsirno se je bavil s sporazumom iz oktobra l. 1937. in rekel, da važe ta sporazum vse opozicijske stranke, ki so ga podpisale, da pa so zavzele te stranke danes zelo odklonilno stališče do sporazuma. Sedanji sporazum je postavil ureditev države na nov temelj, kar pa ni nobena zmaga nad Belgradom. Sporazum predstavlja bratsko pomirjenje med Hrvati in Srbi. Spet je dr. Marković poudaril vesti nekaterih hrvaških političnih krogov, da je sedanji sporazum samo začetek drugega sporazuma in da je šele začetek reševanja notranjih vprašanj. Dr. Marković je izjavil, da je bilo s sporazumom 26. avgusta lani rešeno vse, kar je predstavljalo jedro hrvaškega vprašanja. Seveda ostane še to, da se banovina Hrvatska, ki je dobila veliko upravno in zakonodajno oblast, uredi tudi finančno. Vse pa je odvisno od ljudi, ki vodijo banovino Hrvatsko. Zavedati se je treba, da je banovina Hrvatska bistven del države in da je prevzela le del pristojnosti, da pa je njeno delo vzporejeno državnemu in brez vsakih nasprotij z državnim organizmom.

Razstava v čast rdeči vojski

Na razstavi v Moskvi je med drugimi slavimi predmeti razstavljena tudi

Finska smučka.

(Oseba last maršala Vorosilova, ki jo je dobil v hrbel nekje pred Mannerheimovo črto.)

Nova narodno-socialistična zarota na Madžarskem

Budimpešta, 6. marca. o. Madžarska policija je včeraj prejela 60 članov narodno-socialistične stranke, ki so pripravljali zaroto proti sedanjemu redu v državi ter nameravali pomoriti več sedanjih vladnih voditeljev. Zarotnike je vodil poslanec Kalman Hubay.

Imunitetni odbor madžarskega parlamenta je sklenil predložiti predlog za odvzem nedotakljivosti in mandata narodnemu poslancu Hubayu. Odbor bo istočasno predlagal, da se začne proti Hubayu sodno postopanje in da ga zapro, ker je sodeloval pri teroristični akciji, katero so imeli v načrtu nekateri člani njegove stranke.

Resolucija madžarske manjšine o sodelovanju z JRZ

Belgrad, 6. marca. m. Na svojem nedeljskem zborovanju v Senti je zastopstvo nekdanje madžarske manjšinske stranke sprejelo resolucijo, v kateri poudarja, da so delegati bivše madžarske stranke vzeli na znanje obvestilo, da trajajo pogajanja med JRZ, odnosno voditeljem te stranke Dragišem Cvetkovičem in voditeljem Madžarov dr. Varadyjem. Spomenica poziva vse Madžare na politično sodelovanje s tem, da se organizirajo v stranki, ki se bo spet ustanovila. Resolucija proglasa dr. Varadyja in še druga dva veljaka, da nadaljujejo pogajanja z merodajnimi činitelji v duhu programa bivše madžarske narodne stranke. Končno zastopajo stališče zastopnikov madžarske manjšine, da je nedeljnost Madžarov v okviru Jugoslavije življenjski interes Madžarov, ki so zato proti vsakemu gibanju za delitev Vojvodine.

H. R. Lenormand: „Strahopetec“

Namen francoskega dramatika H. R. Lenormanda ni bil slab, šibka in pičila pa so bila sredstva, ki jih je avtor za izvedbo svoje zamisli porabil. Njegova utemeljitev problema o strahopetcu, njegovo le z nekaj ogorčenimi in ološno vdanimi stavki nakazano iskanje etične rešitve ter boljših vzorov, njegovo površno slikanje človeških značajev padlega hotenemu poskusu, da bi z velikimi potezami s palete čim pestrejših barv ustvaril vzdušje vojne psihoze ter ob svetu bolnikov po eni plati podčrtal željo ljudi, ki so jim ure že štete, vročo željo ljudi po življenju in njihov strah pred smrtjo, ki jo prinaša vojna vihra. Preveč temeljevi in gibal je hotel dati svoji tragediji: po eni plati nam bi rad predložil tragiko neboljnjega, v srcu dobrega, pa značajno šibkega človeka, ki zaradi te svoje lastnosti, ko se je hotel napraviti bolnega in se izogniti moriji, najprej postane dezertir, nato pa še izdajalec — po drugi plati bi rad protestiral proti vojnemu klanju in ljudi obrnil na boljše pot — dalje bi nam rad razgrnil s podrobnimi skicami dejanje in nehanje, male in velike slabosti in ničevnost ljudi, ki so po tuberkulozi zapisani smrti — in nam končno še razprl pogled v zapleteno, brezobzirno, vseobsegajočo delovanje špijnov. Od vseh teh reči je Lenormand vsaka mikala preveč, za nobeno pa se ni mogel odločiti v meri, ki bi bila sposobna glavni misli zagotoviti pretežnost. Razen tega pa je tudi njegova posebna želja, da bi z naglo se menjajočimi slikami ustvaril vzdušje morije, težke obupanosti, izpodletela ob dejstvu, da je dramatik manjkalo za kaj takega potrebne moči. Ta stvar se je Lenormand izpridila tako daleč, da ob kraju že skoraj ne moremo več prav razumeti, čemu je bil svoje delo naslovil s »strahopetec«. Vendar je v zadnjih štirih slikah vsaj dal v tekstu nekaj močnejših poudarkov, ki v nas za silo preženo dojem kakor se nas je bil že loteval v prvih šestih slikah in kulminiral zlasti v »hotelskem baru«, — da smo bili spet priče nekakšni medli, povsem nepripravljeni »Dobruščici«.

Verjetno je ta način oblikovanja »vojne snovi«, razčlenjevanja »vojnih problemov« in raziskavanja etičnih ter psiholoških vprašanj, ki jih prinaša in postavlja vojna, utegnil vplivati kot neka po splošni želji obzirno prirejena, predvsem literarno patetična, čim manj konkretna in trdna, če le mogoče napol »sanjske« reminiscence — dandanašnji, ko te vrste problemi spet postajajo živi in se pojavljajo s pošastno grozotnostjo iznad obzorja; gledalec od tvorca in oblikovalca zahteva trdnosti, jasnosti in prijemljive resničnosti, pa čeprav bi ta bila še tako okrutna, tiščota in težka.

Glavna vloga Jacques je pripadal kralju, ki je poskusil iz nje dobiti vse, kar se je dalo; morda bi se bilo to genialnemu umetniku utegnulo posrečiti vendarle v nekoliko izdatnejši meri. Odličen Charlier je bil Jerman. Špijona profesorja Hirtza je postavil Levar v slogu, ki tej osebi prav gotovo najbolj ustreza. Jacquesovo ženo Terezo je oživila z nekam epizodno rahlostjo M. Danilova. Prav dobra je bila Gospodična V. Juvanove, ganljiva in prisrčna gospa Ystad M. Boltarjeve. Nablocka je predstavila markizo d'Aqua v odgovarjajoče hrupni lenormandovski maniri, prav dobra je bila tudi Stara dama P. Juvanove. V manjših vlogah so uspešno nastopili še Cesar, Presnetnik, Drenovec, Potokar, Bratina, Brežigar, Daneš, Plut, Slavčeva, A. Levarjeva in J. Boltarjeva.

Zdi se nam, da je pri plemenu uspehu ljubljanske predstave poleg avtorja samega v neki znatni meri udeleženi tudi režiser Jože Šest, ki je vso reč vzel v delo in jo tudi postavil v preprostem, »nič hudega slutelcem« slogu kar se da ganljivo in srec pretesujoč ljudsko igro.

Seenograf inž. Franz bi bil pri sanatoriju (če bi imel sredstva) operiral prav gotovo z verandami in z okni, ne pa z masivnim »zakloniščem«. Tako pa sicer opravičljivo in razumljivo — njegova scena ni mogla zadovoljiti, ker je tesnila ter ni ne govornu ne dejanju dovoljevala potrebnega razmaha in svobodnosti.

Odločen nastop dr. Mačka proti rovarjem in šovinistom

Zagreb, 6. marca. j. Podpredsednik vlade dr. Maček je izdal na Zagrebčane poseben proglas, v katerem ostro nastopa proti raznim hujšakem in neregam, ki jim ni po volji današnje stanje na Hrvaškem. Proglas se glasi:

»Hrvatje, Zagrebčani! Odkar je bila ustanovljena banovina Hrvatska, je že trn v peti vsem belgradskim hegemonistom. Napeli so vse sile, da bi — ko že niso mogli preprečiti obnove Hrvatske — preprečili vsaj njen razvoj, napredek in končno ureditev. Položaj hrvatskih ministrov ni lahak, ker se morajo še vedno boriti z močnimi ostanki srbskih pljačkašev, ki so se kakor običajno ognili v plašč šovinizma. Toda to nas ne sme zmotiti v naših naporih, ker smo z zaprekami take vrste že od vsega začetka računali. Bolj žalostno od tega pa je, da se je med Hrvati našla peščica deloma plačanih deloma pa zapeljanih ljudi, ki so

se dali vpreči v voz belgradske reakcije, katero podpirajo, če me vsi znaki ne varajo, zunanji sovražniki tako hrvatskega kakor srbskega naroda, da bi zavrnili normalni razvoj političnih razmer v demokracijo in parlamentarizem in s tem h končni dovršitvi sporazuma hrvatskega naroda s srbskim narodom. Ti ljudje zelo dobro vedo, da se pri nobenih volitvah — pa naj bodo v sabor ali v skupno skupščino — sploh ne morejo pojaviti. In zato bi radi čim dlje odlašali dan ljudske sodbje. Začeli so z raznimi letaki, in ko so uvideli, da je hrvatski narod preveč zrel, da bi se z njihovimi letaki sploh bavil, pa so poskušali opozoriti nase z eksplozivnimi napravami.

24. preteklega meseca so postavili v šestih javnih telefonskih govornicah dinamitne patrone, danes pa so postavili pekleni stroj celo v zgradbo sodišča. Niti prvokrat niti drugič, hvala Bogu, ni bilo človeških žrtv, ki bi jih to dejanje lahko zahtevalo. Na to zasnovatelji verjetno niso mislili, če pa so mislili, je pa to še boljše dokaz, kako se ničesar ne ustrašijo pri svojem stremeljenju, da bi zunanjemu svetu prikazali hrvatski narod kot nezrel za to, da bi sam sebe vladal.

Temu je treba enkrat narediti konec, a zasnovatelji morajo dobiti zaslužen kazni zaradi ugleda in svobode hrvatskega naroda.

Pozivam zaradi tega vse hrvatske rodoljube, da pomagajo poiskati krivce. Pozivam vsakogar, zlasti pa vse organizirane člane HSS, da vsak podatek, katerega izvedo, sporoče policiji ali vodstvu svojih organizacij. To smo dolžni zaradi sedanjosti in bodočnosti hrvatskega naroda in hrvatske domovine.

Dr. Vladko Maček.

K proglasu je »Hrvatski dnevnik« napisal tudi uvodnik, v katerem pravi, da vidi hrvatski narod v delovanju skrajnežev samo podporo za tiste srbske elemente, ki napenjajo vse sile, da bi Hrvatim priborjene pravice spet odvzeli. Pri tem navaja, da je treba pogledati samo belgradske časopise in se bo videlo, koliko šovinizma veje iz njihovega pisanja. Hrvatski narod ima svoje izvoljeno narodno zastopstvo, ki je edino poklicano govoriti v njegovem imenu. Nato razpravlja list o naglih atentatih in konfuze, da bo banska oblast in z njo hrvatski narod že znal zatreti ljudi, ki blatijo svoj narod.

O dr. Novačanovi vili

Celje, 6. marca.

Vsa celjska javnost je z zanimanjem pričakovala razprave na okrajnem sodišču v Celju zaradi afere med celjskimi pravniki in generalnim konzulom dr. Novačanom. Razprava bi morala biti 1. marca, pa so jo spet odložili na 15. marec. Prometna komisija v I. in II. stopnji ni odobrila prodaje Novačanove vile v Škofji vasi pri Celju sinu celjskega industrijca inž. Maku Westnu za 580.000 din.

Ljubljana od včeraj do danes

Močno lepo in prijazno vreme se je napravilo. Prav čudno, kako se bližamo pomladi. Zdjaj že nismo več daleč od dneva, ko nam bo tudi kolledar napovedal in oznanil pomlad. Vsak dan je topleje, sonce že razklada svojo mlado moč, podnevi je že prav gorko, tako da se v zatijahu človeku suknja že začneja zdeti odveč. Zjutraj je sicer še močno hladno, luže še pomrznejo, tako da je pol prav pripravna. Tudi v ušesa se zebe, zdaj ko se je vreme tako lepo zjasnilo in ko nam burja vzdrzuje lepe dni. Iz dneva v dan bo zdaj boljše in prijetnejše, gorkije in lepše. Sonce bo kmalu pospravilo s pota še te zaplate umazanega snega, ki se drži po poljih in po gričih. Okopnela bodo poboja in livade; tu in tam, zlasti na straneh, ki so ves dan izpostavljene sončni moči, že zdaj veselo cveto pomladanske cvetice, zvončki, trobentice. Kmalu bo pognala tudi mlada trava, vse bo ozelenelo in ptice pevke se bodo vrnile v naše kraje, da nam bodo spet z veselimi pesmimi krajšale čas in lepšale življenje. Zadnji dnevi zimskega kraljestva se zagibajo h kraju; morda bomo tja do prave pomladi morali sicer prestopiti še nekaj pustejših, meglenih in mrzlih dni, morda se bodo tu in tam izpod neba vsule celo še bele mušice. Toda to bo le prehodna motnja, ki se ne bo mogla več držati dalj časa. Minula bo naglo in že drugi dan se nam bo spet posmajevalo zlato, gorko pomladansko sonce, še dvakrat bolj veselo, še dvakrat prijetnejše in pomlad se bo razmahnila z dvojno podjetnostjo in z dvojnimi sijajem. Kmalu pa bomo prišli že toliko naprej, da nam starša Zima niti za en sam dan ne bo mogla več ponagajati, če bo kaj zmotilo vrsto lepih dni, potem bo to le mlačni pomladanski dež, ki bo namočil zemljo, ozelenil livade, in prebudil v posejanih poljih plodno, podjetno rast. Pisano spomladansko cvetje bo s svojo plemenito, ganljivo lepoto pokrilo livade in travnike, odprta zemlja se bo kadila v sveži dopoldanski zrak, moč in radost bosta prevzeli človeka, ko se bo odpravil ven v božji svet in ko bo doma natežaj odprl okna veselju, ki bo prihajajo s polj od daljnih, nemirnih gozdov in z neba s prijaznimi, gorkimi sončnimi žarki, ki bodo po sobah spet začeli risati svoje bliščaste tolarje. Ni več daleč do teh lepih dni. Že tale mesec, ki smo ga zdaj nastopili, nas bo nekajkrat gotovo obdaril z njimi. Vedno močnejše, vedno iskřejše bo postajalo sonce, iz dneva v dan bo — kakor se bo vzpenjala njegova polj po nebeškem svodu — rasla njegova moč. In končno bosta stala v polnem zelenju hrib in plan. Breze se bodo ponašale s svojimi svetlimi, tankimi zelenimi lasmi, bukev bo zasijala v nežnem zelenju iz gozdne globine, hrast se bo odel v zamolki, trdi blesk svojega čvrstejšega lista. Prve pomladanske cvetice se bodo umaknile novim, še lepše in še bujnejše bodo zacveteli travniki.

Ta čas pa se bo v gorah začela prva pomlad šele javljati. Z visokih sten se bodo začeli vsipati zadnji plazovi, ko bodo vznemirila še kopnela in ko bodo temena gora še vedno sijala v svoji snežni, neomadeževani belini. Po nizkih gozdovih in polnih pobočjih se bodo le tu in tam že držale snežne lise, ki jih bo dan z dnem krepkeje in neizprosneje krčilo mlado sonce. In začetel bo teloh, zvončki bodo pokrili pologe in trobentice se bodo pokazale tudi na osončnih krajih. Kmalu za njimi pa bodo zacveteli tudi jetrniki, grebenčarji, repuh in vse to drago pomladansko cvetje, ki je v gorski divjini še mnogo lepše kot na ravnam.

Zjutraj je še precej mrzlo

Lepo vreme, ki smo ga zdaj dobili, je posledica dejstva, da se je končno do kraja uveljavil vzhodnik, ki je s seboj prinesel vsaj za jutro in za noč še kar precej občutljivi mrz. Ob jutrih zdaj še vedno pomrzuje in tako je bilo tudi davi. Vode so se zdaj prav gotovo za dolgo časa znebile lednega oklepa in najmanj do prihodnje zime bomo morali spet čakati, preden bomo v zamrznili strugi ljubljanske lahko znova gledali razposajene otroke pri drsanju. Podnevi je zdaj že prav gorko in seveda povsem razumljivo — tudi pota niso nič kaj prida. Blata je zlasti na mestni periferiji najmanj dovolj.

Davi smo v središču mesta namerili skoraj dve stopinji mraza, —1,8 natančno. Na ljubljanskem letališču so ga imeli — kakor navadno — precej več, namreč —5,4.

Študijski dan Akademsko zveze

v beli dvorani »Uniona«.

Kot uvod v letni semester priredi Akademsko zveza na god sv. Tomaža Akvinskega, v četrtek, 7. marca študijski dan za akademsko mladino s sledečim sporedom:

Predpoldne: ob 7 sv. maša z nagovorom (Fant in dekle) pri oo. cistercijanah, Poljanska cesta 6. Po maši skupen zajtrk.

Ob 8.30 pozdravna beseda prevzvišenega gosp. škola dr. Gregorija Rožmana.

Po otvoritvi govor g. inž. J. Sodja: »Papež Pij XII.«

Nato govor g. univ. prof. dr. Turka: »Sv. Tomaž Akvinski — filozof krščan. srednjega veka. Popoldne: ob 14.30 »Razsul krščanske Evrope«, dr. C. Zebot.

Ob 16 pozdravna beseda g. bana dr. Natlačen.

Podali bomo tudi prerez naše publicistike. Katol. akademikarke in gg. starešine iskreno vabljeno!

Akademsko zveza.

Vesti iz bolnišnice

V ljubljansko bolnišnico so pripeljali delavčevu hčerko iz Vevč Ivano Triler, ki je padla in si zlomila nogo.

Z motornega kolesa je padel fotograf iz Ljubljane Alojzij Mavec, ki si je zlomil nogo.

Ob 10 zvečer so morali reševalci na Grajsko planoto, kjer je nenadoma postalo slabo dijakom Edvardu Siliju. Reševalci so nezvestnega fanta nemudoma odpeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so ga zdravniki takoj prevzeli v oskrbo. Toda Siliju se je stanje naglo slabšalo ter je ob 8 zjutraj izdihnil.

Razburjenje zaradi pokvarjene bencinske črpalke

Celje, 6. marca.

Včeraj so ugotovili, da bencinska črpalka pred celjskim kolodvorom ne daje pravilne količine bencina, kakor kaže merilna priprava. Pri petih litrih so bili odjemalci odškodovani za četrto litra. Če pomislimo, da se je zadnje dni, odkar so bile uvedene bencinske karte, prodalo nad 10.000 litrov bencina dnevno, prej pa tudi vsak dan več kakor 1500 litrov, se razume, da so avtomobilisti in šoferji precej odškodovani.

Čudimo se, da se kaj takega dogaja v Celju, kjer imamo meroizkuveni urad, ki bi moral takšne in podobne črpalke večkrat pregledovati. V Celje je prispel iz Zagreba monter in ugotovil nepravilno delovanje črpalke, kakor so takoj namestili drugo črpalke. Med šoferji vlada veliko razburjenje in nekateri groze s tožbo proti bencinskemu kartelu. Ni točno znano, koliko časa je črpalka delovala nepravilno, trdijo pa, da že dalj časa.

Nevarna vožnja na ledeni plošči po Dravi

Maribor, 5. marca.

Včeraj proti večeru sta vzbudila v Mariboru splošno senzacijo dva mlada fanta iz Kamnice, ki sta se pripeljala od Mariborskega otoka do mesta kar na — ledeni plošči. Čudno plovilo so opazili ljudje z dravskega mostu ter so obvestili stražnika, ki stoji pri Veliki kavarni, da bi fantoma pomagala. Vsi so bili namreč prepričani, da sta fanta po nesreči zaslila na ploščo. Očividno pa sta si oba mlada drzna privoščila nalašč tako vožnjo, ker nista nič klicala na pomoč ter ju je stvar očividno zabavala. Policiji sta stražnik je telefonično obvestil brodarja Merdava v Melju, da bi s čolnom odvedel po oba brodolomca. Ta pa sta še že poprej sama rešila. Imela sta s seboj na plošči drog, s katerim sta svoje vozilo potiskala pod železniški mostom proti bregu ter potem skočila na nabrežje.

Obsojena brata razbojnika

Maribor, 5. marca.

Kakor smo že v »Slov. domu« poročali, je bila danes v Mariboru pred velikim senatom okrožnega sodišča razprava proti bratoma Jožetu in Alojzu Kolariču iz Formina na Dravskem polju zaradi roparskega napada. Dne 3. decembra sta v bližini domače vasi napadla vojaškega narednika Albina Kralja, ki je šel na vlak. Hotela sta mu s silo vzeti samokres, katerega pa ni imel pri sebi. Zato sta mu odnesla sabljo in aktovko, v kateri je imel razno perilo. Pred sodniki sta se brata izjavila na vse načine, češ, da sta nedolžna in da je izvršil napad neki Hrvat, vendar jima to vse ni nič pomagalo. Jožef Kolarič je bil obsojen na 3 leta in 3 mesece robove ter 3 leta izgube častnih pravic. Alojz pa je dobil 2 leti strogega zapor.

Zborovanje mizarjev v Celju

Celje, 5. marca.

V hotelu »Pošta« v Celju so zborovali člani Zdruga mizarjev v Celju. Okrog 100 se jih je zbralo, da se pogovore o važnih vprašanjih, ki zadevajo vse obrtništvo. Zborovanje je vodil predsednik g. Ignac Majerič, mizarški mojster iz Celja. Poročilo je o splošnem položaju mizarstva, ki ni v nič kaj lepem položaju, saj danes obrt skoraj propada. Dalje je govoril o davčnih vprašanjih, pavšalaciji, vajeniškem in pomočnem mizarstvu, sušmarstvu in pobijanju draginje. Tajniško poročilo je podal g. Mirnik. Novo obrt so dobili v preteklem letu gg. Rudolf Pernovšek v Celju, Bernard Čretnik na Frankolovem, Mihael Mulej v Dramljah in Gašpar Tomas v Kaplji vasi. Zdrugenje je imelo v preteklem letu 11.966 din dohodkov in 11.533 din izdatkov, zadržnega premoženja pa je 9835 din. — Prav živahna je bila debata, v katero so posegli številni člani. Posebno sporno vprašanje je bilo glede mestne uvoznine, ki prizadene predvsem okoliške mizarje. Mnogo se je debatiralo tudi o vzgoji vajeništva, ki je vsekakor pomanjkljiva. Vsi zborovalci so se izrazili proti razpustu združenja.

Smrt vznemirja Craigley College

Gospod Nettlon je vstopil v sobo bled, toda odločen. Zdelo se je, da je takoj občutil sovražno razpoloženje proti sebi, ker je po vetopu v sobo nenadoma zavzel obrambno pozico. Potegnil je iz žepa dozo in jo odprl.

»Zeleli ste govoriti z menoj, sir Willfrid?«

Sef policije je začel:

»Ne vam, če vam je znano, da je bil Irvin Mose davi ubit. Sicer pa imamo razloge, za prepričanje, da je bil tudi Erik žrtve premišljene zločina, ko so ga pred nekaj tedni našli v omari za perilo blizu Vaše sobe.«

Sir Willfrid se je ustavil, kakor da bi premišljeval, koliko odstotkov resnice sme odkriti pred tem hladnokrvnim mladencem.

»Čujte me, gospod Nettlon,« je nadaljeval. »Stvar je zelo resna. Zjutraj med šestimi in sedmimi se je mladi Mose nahajal na progi pol milje od šole. Nemogoče je, da bi bil odšel tja, pa ga nihče ne bi bil opazil. Vem, da ste bili Vi med šestimi in sedmimi na vrtu. Ali ste videli otroka ali pa kako sumljivo osebo?«

Gospod Nettlon je puhnil kolobarčke dima.

»Točno je, da sem bil na vrtu,« je odgovoril, »in zdi se mi, da sem videl staro vrtnarja Cateringa in MacPheya. To

da nisem videl Irvina. Če bi ga bil videl, bi ga bil takoj nagnal nazaj v spalnico. Sicer pa vam moram priznati, da nisem bil popolnoma buden, ker to noč sploh nisem ležal v posteljo.«

»O Bog, gospod, ali je to Vaša navada?«

»Od nedavnega je.«

»Mladenci je prekrizal noge v skrbno zlikanih hlačah.«

»Imel sem noko delo, ki sem ga končal zjutraj okrog šestih. Ker ni bilo več časa za spanje, sem odšel na sveži jutranji zrak.«

»In nato ste sedli na kolo ter se odpravili do Saltmarcha, ali ne?«

»Da, kasneje, okrog sedmih. Moral sem oditi na pošto.«

»Pošta se odpre šele ob devetih,« je pripomnil MacPhey, ki je stal zraven okna in zagonetno gledal mladega profesorja.

Nettlon se je obrnil proti njemu.

»Zasluzili ste odlično,« je zamrmral porogljivo. »Tako je. Nisem osebno oddal paketa. Vedel sem, da bom danes vse popoldne zaposlen, pa sem ga zato izročil znanцу v »Pomorskem kompasu« skupaj z denarjem, da ga izroči na pošto, čim bo odprta.«

»V pomorskem kompasu,« je blagohotno pripomnil MacPhey. »To je krčma, v kateri stanuje gospa Bernard-Mose.«

»Tako je.«

»Ali niste mar zjutraj videli gospe Bernard-Mose na vrtu?«

»Nisem. Videl sem jo šele tedaj, ko sem se vračal iz vasi. Bil sem prav na ovinku, ko se je brzi vlak ustavil. Skočil sem s kolesa, etekel čez polje, in videl gospo Bernard-Mose, ki je tekla čez progo. Klical sem jo, pa me ni slišala,« je rekel Nettlon, in obraz se mu je pomračil.

»Če se ne motim, sem bil jaz edini, ki sem ji prišločil na pomoč, ko ji je postalo slabo.«

»Dobro, dobro,« ga je prekinil sir Willfrid. »In kaj ste tako važnega nesli na pošto?«

»Mislim, da ni za Vas nič posebno koristno, če veste,« je rekel Nettlon, ne da bi izpustil izpred oči MacPheya, kakor da bi pogodil v njem svojega nevarnega nasprotnika. »V vsakem slučaju nima to nobene zveze z zločinom.«

»Zakaj pa potem ne govorite odkrito?« je pikro vprašal MacPhey. »Po vsem videzu ni to nič takega, česar bi se moral sramovati.«

»Nasprotno. To je nekaj, s čimer se prilično ponašam,« je odgovoril Nettlon. »To je roman, ki sem ga bil pravkar dovršil.«

»Pa vam je bilo tako nujno potrebno, da ga nekemu odpošljete?«

»Da,« je odgovoril gospod Nettlon in se pogladil po svojih plavih lasih. »Pisal sem ga, odkar sem prišel v Craigley, vsak večer v svoji sobi. Končal sem ga nedavno in ga poslal založniku.«

Nasmehnil se je in pristavil:

»Založnik ga je sprejel, toda zahteval je, naj opravim nekatere spremembe. Pri teh korekturah sem delal danes ponoči. In zjutraj, ko sem bil gotov, sem pohitel, da vrnem rokopis.«

»Ali pa niste morda imeli še kakega drugega razloga, da ste tako hiteli?« je vprašal MacPhey in dvignil obrvi.

»Da, toda razlog je čisto osebne značaja.«

MacPhey je pristopil k njemu.

»Bilo bi zanimivo prebrati ta roman,« je rekel. »Prav gotovo imate kopijo rokopisa.«

»Nimam... Neumno se slisi, toda nimam je. Imel sem le dva izvoda. Založnik je obdržal prvega, jaz pa sem mu poslal drugega s popravki.«

»Ali pa je bil zares izvod romana to, kar ste davi oddali na pošto?«

»Seveda. Zakaj to vprašujete?«

»Če morda ni bilo to neko pismo za v Ameriko?« Pri teh besedah je MacPhey potegnil iz žepa list časopisa, katerega mu je bil dal Lucas... »Neko pismo za Saint Paul, katero je podpisal David Harvey. A?«

Profesor angleščine je bil najprej presenečen, nato pa se je nasmehnil:

»Odkod imate to starino?« je vprašal in si obdržal pogledal sliko.

Vam, da ste me mogli spoznati, MacPhey. Pop in vsa družina... Amerikanski časopis piše zares preveč svobodno

Sir Willfrid mu je ježno iztrgal list iz rok.

»Vrag Vas vzemi, MacPhey! O tem mi niste povedali niti besedice!«

»To sem šele včeraj našel,« je rekel MacPhey in stalno opazoval Nettlona.

»Dzdaj se mi ni nudila priložnost, da bi vam bil to sporočil. Sicer pa sem hotel najprej predložiti stvar agenciji, da jo preišče.«

Sef policije se je z napadalnim glasom obrnil k profesorju:

»Gospod Nettlon, ali je to Vaša fotografija?«

»Da... Boljše rečeno, to je bila moja fotografija pred nekaj leti.«

»Vi ste torej Amerikanec?«

»Točno rečeno, sem!«

»Moj Bog... Toda... Za vraga, gospod. Vi se obnašate kakor Anglež in govorite kakor Anglež... Sam sem že mislil, da ste moj sodarodnjak!«

Profesor se mu je priklonil.

»Hvala vam, sir Willfrid, za ta poklon! Trudil sem se. Očitati so mi celo, da sem preveč Anglež.«

»Toda, to vendar ni mogoče,« se je vmešal gospod Dodd popolnoma zmuden.

»Tega mladenci mi je posebno priporočil moj prijatelj Rolandson, ravnatelj kolegije All Saints. Po vaši želji, sir Willfrid, sem pred nekaj dnevi pisal svojem prijatelju Rolandsonu zaradi popolnejših informacij, in on mi je odgovoril, da je njegov zaščitenec eden izmed njegovih najboljših dijakov, ter da osebo pozna njegov starša.

Od tu in tam

Ostro akcijo proti ciganom v zagrebski okolici je začela izvajati Hrvaška kmečka zaščita. V nedeljo je imelo poveljstvo kmečke zaštite svojo sejo, na kateri so podali posamezni vaški desetniki zaščite svoja poročila o nadziranju ciganskega življa, ki je v zagrebski okolici silno številno. Večino tatvin, vlomov in razbojništev pripisujejo kmetje ciganom, ki se stalno drže njihove bližine, potem pa nakradeno blago prodajajo svojim zaupnikom. Poskušali so jih že preganiti, toda ni šlo, ker so prebrisani cigani kupili zemljišča in si na njih postavili šotore. Oblastva so ugotovila, da se ta druhal preživlja zgolj od tatvin, goljufij, »čaranja« in podobnih trikov in so zaradi tega že mislele na to, da bi cigane prisilno naselili v določene kraje in bi jih s posebnimi kaznimi prisilili na redno in pošteno življenje. Kmečka zaščita bo posredovala pri oblasteh, da se kaj odločnega ukrene, kot prvi ukrep pa je ukazala svojim vaškim desetnikom, da bodo cigane nadzirale. Ukreniti morajo, da se bodo vsako jutro trije cigani morali javiti pri desetniku in mu povedati, če so vsi cigani tisto noč pod šotori spali in kaj so delali. Hrvaški kmetje vse ukrepe proti ciganski nadlogi navdušeno odobravajo.

Banska oblast v Zagrebu je ustavila dva lista hrvaških nezadovoljencev, ki se zbirajo v vrstah frankovcev. Njihovo glasilno je bilo »Hrvaški narod«, glasilno drugega je bolj skrajnega dela frankovcev pa je bila »Neodvisnost«. Banška oblast je oba lista ustavila po določilih tiskovnega zakona, ki dovoljuje oblastem, da ustavijo tiste liste, ki so bili v enem mesecu trikrat povrsti zaplenjeni. To je oster ukrep proti frankovcem v vrsti drugih še strožjih ukrepov, ki jih misli ban dr. Subašić izdati proti tistim ljudem, ki v tako resnih časih rujejo proti hrvaškemu vodstvu in proti državi.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev bodo končno vendarle ukinili. Večina hrvaških in slovenskih nameštenskih in delavskih organizacij, pa tudi veliko srbskih, se je izklopo proti centralistično urejenemu Osrednjemu uradu, ki ni bil nič drugega kakor drag uradniški aparat, po drugi strani pa je bil stalna ovira za uspešno delovanje tako važnega socialnega zavoda kakor je prav SUZOR. Sedaj izdelujejo v banški oblasti uredbu, s katero bodo razdelili področja osrednjega urada. Po tej zamisli naj bi si vse nove pokrajine razdelile obveznosti in imetje SUZOR-ja tako, da bi banovina Hrvaška dobila približno 300 milijonov dinarjev z vsem nepremičnim imetjem, kar ga ima SUZOR na hrvaškem ozemlju. V prvi vrsti je treba tu imenovati razna zdravilišča, okrevališča, bolnišnice in druga. Seveda bi pri tem banovina hrvaška prevzela tudi odgovarjajoči del obveznosti. Nosilec novega socialnega zavarovanja na hrvaškem ozemlju bi bil nov zavod, ki bi pa moral posloovati bolj enostavno in hitro. Tako bodo tudi slovenski zavarovalnici pozdravili to odločitev, kajti naše delavsko zavarovanje je moralo nositi marsikatero breme na račun drugih okrožnih uradov, ki so bili pasivni in niso mogli kriti svoje režije. Banška oblast v Zagrebu pa lahko SUZOR ukine, ker se sedež urada nahaja na njenem ozemlju.

Znani velebogataš in lastnik ladjarskih družb Božo Banac iz Cavtata je sklenil svoje milijone naložiti v plodonosno podjetje. Ponudil je socialnemu ministru, da bo zgradil v Dubrovniku na prostoru sedanje bolnišnice v Dubrovniku velik hotel, ki bi bil po svojem razkošju in urejenosti eden najbolj elegantnih hotelov ob vsem Sredozemskem morju. Predlagal je dalje, da bi na mesto stare bolnišnice zgradil novo veliko bolnišnico, ki bi imela 300 postelj. Z njegovim predlogom se sedaj bavi banška oblast v Zagrebu, ki je poslala v Dubrovnik posebnega strokovnjaka, da si je ogledal prostore stare bolnišnice in novo stavbišče, kjer bi Banac zgradil popolnoma novo bolnišnico. Kaže, da bo banška oblast sprejela Bančevo ponudbo.

O poplavih spet tožijo v nekaterih krajih Srbije. Tako poročajo, da je Donava kar na lepem spet začela preplavljati okolico in da je spet začela vdirati v mesto Spodnji Milanovac. Nevarnost zaenkrat še ni velika, pač pa imajo ljudje še vedno v kosteh strah od zadnje poplave, ki je minila komaj pred dobrimi štirinajstimi dnevi. Tudi Velika Morava je prestopila bregove zaradi topega se snega in je poplavlila blizu Požarevca državno poselstvo Ljubicevo. Voda je izpodjedla temelje hlevov, v katerih se nahajala mnogo konj posebnih pasme, ki jo goje v konjušnici na tem posestvu.

Poseben osrednji urad vseh jugoslovanskih delavskih zbornic je bil ustanovljen v Belgradu po sporazumu, ki je bil med delegati vseh delavskih zbornic dosežen te dni v Zagrebu. Poslej bo osrednji urad imel tajnika in upravni odbor, v katerem bo dvanaest članov, razdeljenih po narodnostnih skupinah. Tako bodo imeli Slovenci štiri delegate, Hrvatje štiri in Srbi štiri. Vsak sklep bo moral biti sprejet soglasno. V nadzornem odboru bodo po en Slovenec, Srb in Hrvat. Tudi glede nameščenosti je bilo sklenjeno, da bodo imele posamezne delavske zbornice toliko svojih ljudi pri osrednjem uradu, kolikor jih da sorazmerno odmera po številu zavarovanega delavstva na njihovem področju. Na ta način se je uredil spor med dosedanjim osrednjim tajništvom delavskih zbornic in med zastopniki splitske in zagrebske delavske zbornice. Delokrog osrednjega urada delavskih zbornic bo približno enak kakor je bil doslej delokrog tako imenovanega osrednjega tajništva.

Meningitis, to je obolenje možganske opne, se je pojavila že v mnogih krajih Hrvaške. Najprej so jo zasledili v Dalmaciji, kmalu nato pa tudi v Hrvaškem Zagorju in okoli Varaždina. Bolezen je zavratna in težko ozdravljiva, prenaša pa se zelo rada. Bilo je tudi že mnogo smrtnih primerov. Oblasti so takoj poslale zdravnike, ki so najbolj okužene kraje preiskali in bolnike hitro ločili od ostale okolice in jih odpeljali v bolnišnico.

S silno zapletenim umorom se bavi že dve leti sodišče v Požarevcu. Neke noči je bil ubit zdravnik dr. Milivojević. Umor je dolgo ostal tajna, ker je bil pozneje kmalu umrl glavni zasnovatelj. Trije obtoženci so se znali uspešno braniti pred krivdo, ker je ni bilo priče, da bi jih potoegnili z nepobitnim dejstvi v kazni. Edina priča, ki je kaj bolj točno vedela o pripravah za umor, je bil natakari pri gostilničarju Periću. Toda ta je »zginil« in ga ni bilo mogoče najti nikjer. Sodišče ga je dalo z oblastmi iskati, pa vse zastonj. Zaradi tega natakarija je bila razprava nič manj kakor štirikrat preložena. Nazadnje pa so natakarija iztaknili in pripeljali pred sodišče. Mož je povedal, da so ga sorodniki obtožencev stalno preganjali in mu grozili s smrtjo, če bi kaj obtožitelja povedal. Bežal je pred njimi neprestano, toda sedaj namerava vse povedati. In res je razkril do podrobnosti vse razgovore, ki so jih morileci imeli med seboj v gostilni. Ker so pa druge priče osporavale njegove izpovedi, bo sodišče zaslišalo spet nove priče in šele nato izreklo razsodbo.

Danes je zadnja prilika, da si ogledate krasni film v lepih naravnih barvah — Zadnjikrat ob 16, 19 in 21 Lepa ANNA NEAGLE in popularni ADOLF WOLHERUCK — Milijonske investicije so bil potrebne, da se je moglo napraviti tako filmsko umetnino, ki vam pokaže na najimpozantnejši način važno epoko svetovne zgodovine! KINO UNION, tel. 22-21 Mladost, ljubezen in sreča krajice

„Metoda jugoslovanskih pastirjev“

Nov način zdravljenja jetike

Ljubljana, 7. marca.

»Glasnik centralnega Higijenskega zavoda«, ki izhaja v Belgradu, prinaša v svoji zadnji številki zanimivo razpravo slovenskega zdravnika dr. Živka Lapajeta pod naslovom: Poskus nove teorije o vzrokih tuberkuloze in opis nove metode za najcenejše zdravljenje tuberkuloze. Razprava je zelo poučna, saj nam odkriva marsikaj, kar je v tem pogledu širši javnosti še neznano, zato objavljamo iz nje nekatere zaključke.

Stalno pojevanje jetike v Jugoslaviji

V začetku razprave ugotavlja pisec, da je znana izredna razširjenost jetike v Jugoslaviji, kajti v razmerju z najbolj kulturnimi državami na svetu imamo 2-3 krat tako močno epidemijo. Tolaži nas pa lahko okoliščina, da se tudi najbogatejšim državam na svetu še ni posrečilo izbiti jetike. (Združene države ameriške građe na otoku reke Hudson veliko jetično bolnišnico, v kateri bo našlo prostora na tisoče jetičnih bolnikov.) V Jugoslaviji jetika polagoma pada. Prebivalstvo naše države je naraslo na 15 milijonov duš in stalno narašča, dočim je število umrlih za jetiko stalno in se suče okrog 40.000 letno. Pojevanje tuberkuloze se opaža po vseh predelih države, kljub temu pa je še mnogo, med drugim tudi v Belgradu, jetika na prvem mestu umrljivosti.

Ali je jetika res samo socialna bolezen?

Pisec se nato bavi s trditvijo, ki jo vzdržujejo še mnogi, da je tuberkuloza socialna bolezen »par excellence«. Ta trditev se mu zdi nepravilna najprej že iz razloga, da je jetika tudi nalezljiva bolezen. Po njegovem mnenju je bistvo vsake socialne bolezni v tem, da ima socialne vzroke in da se jo z gotovostjo iztrebi, ako odstranimo te vzroke. Higienizacija naselij brez vsakega dvoma povzroča padce jetike. Toda po trditvi: jetika je socialna bolezen »par excellence« ne bi smeli nihče umreti za jetiko v razkošni vili! Bankirji in rentierji, ki so gotovo navadno deležni najboljše higijene, ki po tem takem sploh ne smeli oboleti za jetiko. Pisec navaja še razne druge razloge proti trditvi, da je jetika socialna bolezen »Par excellence«.

Umazanost zraka - pravi vzrok jetike

Pisec se nato bavi s pravimi vzroki jetike in prihaja do zaključka, da je jetika infekciозна bolezen umazanega zraka ter da je torej recept za njeno zdravljenje: izolacija in higiena zraka.

Nova teorija o vzroku jetike je v polnem skladu z vsemi endemiološkimi pojavi pri jetiki. Vse kulturne države ujavajo splošno higienizacijo, ki pa v bistvu ni nič drugega kakor higienizacija zraka. Ta pospešuje padec jetike za eno četrtino. Drugo zanimivo dejstvo je, da se človek ne okuži vedno, ako pride tudi čisto v stik z jetičnimi bacili. To pa v večini primerov le, ako se zadosti gibilje na svežem zraku. Na svetu so naselja, ki leže v legah, katere pisec označuje kot tuberkulozo odvrčajoče podnebje, to je podnebje, ki je tako močnega zraka, da je v njem obolenje za jetiko nemogoče. (Pisec je že leta 1920 na podlagi stoletne župniške statistike našel prvo slovensko vas, Rakitno, kjer prebivalstvo sploh ne pozna jetike, kljub temu, da živi v veliki revščini ter v veliki splošni stanovanjski neigijeni. Druga takšna slovenska vas so Senožeti v ljubljanski okolici. Tudi tu ni za znakovitost nobenega primera jetike.) Pljuča ljudi, ki se stalno gibljejo v takšnem podnebju, postanejo odporna proti okuženju z bacili jetike. Sicer jih lahko vdihavamo, toda bacil se v njih ne more naseliti. Na drugi strani pa je znano, da jetika pogosto izbruhne na oslabljenih pljučih, kar je posledica stalnega vdihavanja umazanega zraka.

Tretji argument za novo teorijo o vzroku jetike je dejstvo, da nekateri poklici, kakor gozdni delavci, gozdarji, lovski čuvaji nikdar ne oboje za jetiko. Zaradi tega lahko smatramo, da uživanje čistega predvsem pa gozdnega in planinskega zraka tako krepi naša pljuča, da postane okuženje z jetičnimi bacili sploh nemogoče. — Pisec navaja še razne dokaze, ki jih pa v našem članku zaradi obširnosti ne moremo navajati.

„Metoda jugoslovanskih pastirjev“

Iz dokazovanj nove teorije o vzroku jetike, ki obstoji v okuženju po umazanem zraku oslabljenih pljuč, je pač razumljivo, v čem obstoji nova metoda za zdravljenje jetike. Prav za prav tudi ta metoda ni nova, kajti že Hipokrat je pošiljal jetičnike na Olimp, v Nemčiji pa je Brehmer že pred desetletji vpeljal zdravljenje jetike na prostem zraku. Metoda je nova le v toliko, da se je dandanes človeštvo ne poslužuje in da zahteva izvedbo zdravljenja v posebno čistem podnebju (klima avertens), torej v ozračju, ki je tako krepilno za naša pljuča, da je okuženje zdravih praktično izključeno. Zakaj je imenoval novo metodo »metodo jugoslovanskih pastirjev«, pojasnjuje pisec takole: Pred leti je prihajal neki češki zdravnik vsako leto v Južno Srbijo ter tam preučeval makrobiotiko ondostnih pastirjev. Znano je, da južno-srbski pastirji zelo dolgo živijo in se dobe celo po 100 let stari. Češki zdravnik je preučeval njihovo življenje in ugotovil, da žive vsi zelo skromno, nekateri skoro ob samem mleku, siru in kruhu, nekateri kedu kruha nimajo, drugi stalno kaše, tretji redno pijejo žganje, toda kljub temu doživljajo izredno visoko starost in so zmerom zdravi. Češki zdravnik ni mogel ugotoviti vzrokov za ta izredni pojav.

Dr. Ž. Lapajeta pa smatra, da leži skrivnost zdravja teh pastirjev in skrivnost odpornosti proti jetični degeneraciji v stalnem in doslednem uživanju planinskega zraka. S tem je pa tudi že povedano, v čem tiči »metoda jugoslovanskih pastirjev« za zdravljenje jetike. Jetičnega bolnika je treba brez odloga izpostaviti — pozimi in poleti — v jetiko odvrčajoče podnebje (klima avertens). Tamkaj naj ostane, dokler ne ozdravi. Ko se vrne domov, se mora mnogo udeleževati v naravi. Nova metoda je posebne važnosti iz več razlogov: najprej povsem sigurna, mnogo krajša od dosedanjih metod, lahko izvršljiva in cenena. Bolnikov, ki so že skoraj brez pljuč in obisti, sicer ne more trajno ozdraviti, toda le-ti bi se dalo na primeren način stalno zaposliti v »klimi avertens« (r. pr. farma angorskih zajcev itd.).

Preventiva jetike pa bi se izvrševala s higijenzacijo zraka, z ureditvijo gozdnih sol in otroških igrišč v čistem zraku v vseh večjih mestih in industrijskih krajih, gozdnih kolonijah v »klima avertens« za vso ogroženo dečo, nadalje z izolacijo odprte jetike na ta način, da bi bil vsak ubožen bolnik z odprto jetiko deležen zdravljenja po metodi jugoslovanskih pastirjev. Pri moških od 15 do 50 let, ki jim ni na razpolago sanatorij, bi se zdravljenje opravljalo tako, da bi jih sprejemale gozdne uprave v državi za gozdne delavce v posebnih, pod zdravniškim nadzorom stoječih delovnih kolonijah, dokler povsem ne ozdravijo. Ti bolniki bi se s svojim delom sami preživljali. Za ženske bolnike naj bi se v to svrhu v »klimi avertens« ustanovile posebne pridobitne ustanove (n. pr.: izdelovalnice perila iz angora-volne itd.). Tu pa bi morala seveda prisločiti na pomoč država s primernimi investicijami.

Kako je cigan 9 stotakov »pricopral«

Maribor, 5. marca.

Dogodek, ki ga opisujemo, so se pripetil na Humu ter je zanimiv dokaz, da je na našem podeželju še vedno razširjena neverjetna praznovernost. Pri posestniku Ivanu Pavliniču na Humu se je zgasil cigan. Ves trd od mraza in od stradanja oslabel je prošil, če bi se lahko malo pogreel. Dovolili so mu ter mu dali tudi kruha, da si je malo opomogel. V zahvalo pa je hišnemu gospodarju povedal bodočnost iz igralnih kart. Povedal mu je nekatere reči, ki jih pač cigani govorijo pri svojih prerokovanjih kmetjskim ljudem. Pri Pavliniču pa je po naključju zadel nekoliko resnice. To je gospodarja osupnilo ter je res verjel, da cigan ve za njegovo bodočnost. Cigan je kmalu opazil, da je naredil na posestnika dober vtis, pa je poskusil predrezo še druge reči. Povedal je Pavliniču, da zna on še vse drugačne coprnije, ki bi ga napravile bogateja, če bi imel kaj denarja. S copranjem bi si denar tako pomnožil, da ga ne bi mogel niti prešteti. Mogoče pa da ima kmet kaj gotovine, katero bi v coprnjo pomnožil, dobiček pa bi si posestnik in cigan potem razdelila. Pavlinič se je polakomnil denarja ter je bil pripravljen izročiti ciganu svojo gotovino za njegov poskus. Prinesel je iz omare 900 din. Cigan je stotake zavil v umazano cunj, katero je morala posestnikova hčerka prevezati z nitjo. Nad tem zavojem je mrmral neke zakletve ter ga potem položil nazaj v omaro, katero je zaklenil ter ključ shranil v žep. Dejal je, da bo prišel naslednjega dne nazaj ter si bosta s Pavliničem potem s coprnjo pomnožili denar razdelila. Pavlinič je ves čas med »copranjem« gledal ciganu na prste ter je bil prepričan, da je zavil v cunje stotake in da ležijo sedaj v omari. Zaradi tega je bil miren ter je čakal na ciganov povratek. Šele ko ga niti do večera drugega dne ni bilo, je postal nemiren. Ker je cigan odnesel ključ, je s sekuro odprl vrata. Našel pa je v omari samo z nitjo prevezano cunj, pa brez stotakov. Spreten cigan je stotake med svojo »coprnjo« bliskovito spravil v žep ter odšel z lahko dobljenim plenom. Pavlinič je potem odšel k orožnikom ter jim ves žalosten prijavil svojo nesrečo.

Športne vesti

Posebni vlaki za nedeljske tekme v Planici. Železniška uprava je določila iz Ljubljane sledeče posebne vlake:

odhod	prihod v Planico	povratek iz Planice
6.18	9.02	17.55
6.41	9.21	16.45
7.05	7.50	16.18
	10.30	15.30

Tekme naših graničarjev v Mojstrani. Včeraj so se nadaljevale tekme naših graničarjev iz vse države. Tako kot prva dva dneva so bile tudi včeraj tekme odlično pripravljene. Na sporedu je bil včeraj smuk in slalom. Startalo je 20 najboljših graničarjev, in sicer po pet iz vsakega odseka. Rezultati tekem so bili naslednji:

V slalomu: 1. Pavlovič Milun (67. četa) 1:20.5; 2. Djordjevič Aleksa (67. četa) 1:21.5; 3. Kostadinovič Stojan (46. četa) 1:22; 4. Pantovič Jovan (66. četa) 1:28; 5. Korinik Edmund (46. četa) 1:30.5; 6. Ristič Petar (45. četa) 1:32; 7. in 8. Removič Branislav (31. četa) in Drmač Mijo (33. četa) 1:33.

V smuku: 1. Pavlovič Milun 2:20; 2. Djordjevič Aleksa 2:21; 3. Čokeša Djurdaj (4. četa) 2:36; 4. Kostadinovič Stojan 2:58; 5. Pantovič Jovan 2:40; 6. Removič Branislav 2:43; 7. Ostroinik (32. četa) 2:51; 8. Kacarevič Branko (38. četa) 2:56.

Tekme se danes nadaljujejo s patrolnim tekom na 30 km. Skupno bodo startale štiri najboljše patrole. Zvečer bodo z razdelitvijo praktičnih nagrad letošnje tekme zaključene.

Obvezno škropljenje sadnega drevja v Mariboru

Ker San Josejev kapar, ta najhujši škodljivec sadnega drevja, grozi uničiti naše sadjarstvo, je banška uprava dravske banovine z odredbo z dne 16. decembra 1939 III-4 štev. 7198-2 odredila vse potrebne ukrepe, da se za zatre ta nevarni kapar.

V smislu te odredbe bo že v prihodnjih dneh več škropljenih kolon mestnega poglavarstva pod strokovnim nadzorstvom v območju mesta Maribora izvršilo škropljenje vsega sadnega drevja. Stroški se naknadno porazdelijo sorazmerno na imetnike dreves.

Vsi imetniki dreves se na podlagi banove naredb z dne 7. I. 1939 (Službeni list 42-6) pozivajo, da takoj pričnejo s temeljitim čiščenjem sadnega drevja.

Vsa ta dela se naj izvršijo po možnosti do 15. marca 1940, ker bo škropljenje samo v tem primeru imelo potreben uspeh. — Župan dr. Juvan, s. r.

Velike množine gramoza, peska in kamna za posipanje cest tudi letos potrebuje mestna občina in je dražba že razpisana v današnjem »Službenem listu«.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer ako stanje	Temperatura v °C	Relativna vlažnost v %	Oblačnost od 1 do 10	Veter (smernost, jakost)	Pada-vine m/m	Vrsta
Ljubljana	756.1	6.7	-1.8	79	0	W ₁	—
Maribor	755.0	13.2	-5.0	70	3	0	0.6 dež
Zagreb	751.5	10.0	2.0	70	3	NE ₂	—
Belgrad	754.4	4.0	0.0	60	6	E ₂	—
Sarajevo	755.9	7.0	-3.0	60	5	WSW ₂	—
Vis	757.3	8.0	2.0	90	10	SE ₂	—
Split	757.0	13.0	5.0	70	10	ESE ₂	—
Kumbar	757.8	13.0	5.0	70	10	NE ₂	—
Rab	756.0	10.0	3.0	90	10	NE ₂	—
Dubrovnik	756.0	14.0	2.0	60	10	S ₂	—

Vremenska napoved: Deloma oblačno, spremenljivo in zmerno mrzlo vreme. — Najnižja toplota zraka na letališču —5.4.

Koledar

Danes, sredo, 6. marca: Perpetua.

Cetrtek, 7. marca: Tomaž.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Ljudska univerza, Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije. Danes dne 6. t. m. bo ob 20 predaval psiholog g. dr. Miroslav Hribar o temi: Psihologija zločinca. Vstop prost.

Prosvetno društvo Trnovo. Na XIII. prosvetnem večeru drevi ob 20 v društvenem domu Karlovca ulica 14, bo imel g. Vinko Zor skioptično predavanje »Junaški finski narode«. Predavanje bo opremljeno s 60 skioptičnimi slikami.

APZ. Vse tiste, ki še niso dvignili rezerviranih vstopnic za koncert Akademskega pevskega zbora v ponedeljek, 11. t. m. ob 20 v Unioni, vljudno prosimo, naj jih blagovolijo dvigniti takoj pri blagajni na univerzi v vratarjevi loži. Obenem sporočamo, da so vstopnice še na razpolago. Prodaja istom.

V »Filozofskem društvu« bo v četrtek dne 7. marca t. l. ob 18 predaval nestor srbske filozofije, član »Srbske akademije znanosti in umetnosti« vpo-koljeni vseuč. prof. dr. Branislav Petronjevič o temi: »Moj filozofski sistem«. Predavanje bo v predavalnici mineraloškega inštituta naše univerze. K zanimivemu predavanju vsi vljudno vabljeni. Vstop prost. — Odbor.

Druga izvedba Prešernovega Sonečnega venca kot kompozicija skladatelja L. M. Škerjanc bo ta petek, 8. marca, ob pol 7 zvečer v veliki unioński dvorani. Delo se bo izvedlo z istimi močmi kakor pri krstni izvedbi. Dirigent ravatelj Polič. Opozorjamo, da je začetek tokrat že ob pol 7, to pa z ozirom na to, ker je Glasbena Matica dala polovico dvorane na razpolago dijakom ljubljanskim srednjih šol. Leva polovica pa je v predporadi za naše občinstvo. Cene so globoko znižane od 25 do 8 din za sedeže. Stojišča so še vsa oddana. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

V petek 15. marca bomo imeli v veliki filharmonijski dvorani komorni koncert izrednega užitka. Ta večer bo nastopil prvi znameniti italijanski godalni kvartet Poltronieri iz Milana. Kvartet Poltronieri je znan po vsem svetu, primarij tega kvarteta g. Albert Poltronieri je tudi eden najslavnejših italijanskih violinskih virtuozov in pedagogov. Na koncert že danes opozorjamo, predprodaja bo v knjižarni Glasbene Matice.

Avtomobilski klub - sekcija Ljubljana - opozarja avtomobiliste in motocikliste, da je treba vse kupone bencinskih izkaznic izkoristiti v določenem roku, ki je na kuponu naveden, ker po tem roku kupon zapade (glasom določil naredbe z dne 21. febr. t. l.) in se naknadno na ta kupon ne sme izdajati bencin.

Prodaja električnega motor-generatorja, ki sestoji iz motorja za istosmerni tok za 330 voltov, 285 amp. in diname za 560 voltov, 143 amp., s 500 obracij v minuti, izdelak tvrdke Siemens-Haleke l. 1901., razpisuje Mestna elektrarna ljubljanska, kjer interese ti dobe tudi vsa pojasnila.

Ljubljansko gledališče

DRAMA. — Začetek ob 20.

Sreda, 6. marca: »Strahopetec«. Izven.

Cetrtek, 7. marca: »Asmodej«. Red cetrtek.

Petek, 8. marca, ob 15: »Profesor Klepec«. Izven.

Predstava po globoko znanih cenah.

Ob 20: »Literarni večer hrvat. književnikov«.

Sobota, 9. marca: »Zene na Nickavuriju«. Izven.

Globoko znižane cene od 16 din navzdol (25. predstava.)

OPERA. — Začetek ob 20.

Sreda, 6. marca: »Figarojeva svatba«. Red Sreda.

Cetrtek, 7. marca: »Rusalka«. Red A.

Petek, 8. marca: zaprt.

Sobota, 9. marca ob 15: Gostovanje Dječjega carstva iz Zagreba. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Mariborsko gledališče

Sreda, 6. marca: Zaprt. (Gostovanje v Celju.)

Cetrtek, 7. marca ob 20: »Vdova Rošlinsk«. Red B.

Spored proslave 150 letnice »Šupanove Mizke« je sledeči: uvodno besedo govori dramatik in režiser g. dr. Bratko Kreft, nato recitira gđ. Kraljeva dve Vodnikovici pesmi (Prošnja kranjski modrini in Vršac), nakar sledi nastop pevskega zbora Drž. trgovske akademije pod vodstvom g. prof. Vasilija Mirka s sledečimi štirimi pesmimi na Vodnikova besedila: Ipavec-Pavčič, Ilirija oživljena; Foerster, Zadovoljni Kranjci; Foerster, Moj spominek; Belar, Dramilo milih rojakov. Po odmoru pa gostuje ljubljanska drama v »Šupanovi Mizki« v isti starinski obliki in jeziku kakor jo je uprizorila pri ljubljanski premieri.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 6. marca ob 20: »Kovarnstvo in ljubezen«.

Gostovanje mariborskega gledališča.

Automobilska nesreča

Celje, 5. marca.

Blizu Nove cerkve se je pripetila nesreča, ki bo najbrže zahtevala mlado življenje. Neki znani celjski avtomobilist je podl na cesti 17 letno posestniško hčerko Legartovo Nežo iz Vin pri Novi cerkvi in ji zlomil desno nogo in desno roko, poleg tega pa ji še prizadel težke poškodbe po glavi in vsem telesu. Nesrečnico so takoj pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa so ji morali odrezati desno roko v ramenu. Njeno stanje je zelo resno in je v nevarnosti njeno življenje.

»Hosana kralju kraljev...«

Kako je bil kronan in kako se je ženin zadnji abesinski cesar

Pod konec preteklega leta je minilo deset let, odkar je bivši etiopski kralj Haile Selassie doživel svojo življenjsko hosano. S trpkim resignacijom se ozira danes nesrečni kralj kraljev nazaj v cvetočo pomlad svojega življenja, katere višek je bilo nedvomno njegovo z orientalskim sijajem opravljeno kronanje. Veterani ameriških častnikov James A. Mill, ki je bil osebo navzoč na tej izredni slovesnosti in je prejel od neguša znamenito zlato kolajno v spomin, je natančno opisal zgodovino in potek tega dogodka. Iz te publikacije navajamo le nekoliko podrobnih zanimivosti.

Voznja h kronanju — v kočiji nemškega cesarja

Hoteč dati svojemu kronanju zares kraljevski sijaj, se je Haile Selassie obrnil do bivšega nemškega cesarja Viljema s prošnjo, naj bi mu posodil svojo pozlačeno cesarsko kočijo, da bi se peljal v nji s svojo 252 funtov težko kraljico po okrašenih ulicah prestolnice v cerkev. Cesar Viljem pa mu je, ker mu je bržkone primanjlovala denarja, odpisal, da mu kratko malo prodaja svojo kočijo za pet tisoč dolarjev v abesinskih zlatnikih. Kralj kraljev je brez nadaljnega kočijo kupil. Zdjaj pa je hotel kupiti od cesarja Viljema še primerne konje. Teh pa Viljem ni imel, zato je črnege cesarja obvestil, naj si le-ta nabavi pri ogreki vladi, češ da imajo madžari najlepše konje v Evropi. Slavoljubni potomec Salomona in Sabe si je nato naročil dvanajset iskrnih konj iz Budimpešte. Ko pa so spočite konjičke zapregli pred pozlačen voz, v katerem sta sedela črni kralj in kraljica, so se konji splašali ter jo brezobzirno ubrali po mestni ulici. Iznenadenemu kralju in prestrašeni debeli kraljici so pokazali, da konji bržkone niso vajeni črnih obrazov pa so se zato splašili. Afriški veličanstvi sta bili spriču tega odgovora belih evropskih gostov očitno nejevoljni in nista hotela več v kočijo, dokler se konji niso dodobra privadili na tamonjske črne obraze. Ob sami vožnji k poroki pa so konje zaradi varnosti vodili posebni konjušniki za uzdo. Ta zgodovinska kočija je še danes v Addis Abebi.

Vladarji sveta tekmujejo z darili

Da bi si pridobili naklonjenost zadnjega afriškega neodvisnega vladarja, so evropske vlade tekmovali z izkazi časti in z darili pri kronanju. Angleški kralj je poslal k slovesnostim vojvodo gloucesterskega, italijanski kralj svojega nečaka abruzijskega vojvodo, francoska vlada maršala Francheta d'Esperceya, Japonska, Nemčija in Belgija so k temu pooblastili svoje najodličnejše veleposlanike, ameriški predsednik Hoover pa borznega senzala H. Murraya Jacobyja. Vsi ti častilci so hoteli drug drugega prekositi z obdaritvami črne kraljevske dvojice. Angleški kralj je na primer poslal vatel dolgo zlato žezlo, v katero so bili vdeleni dragi

zlati kamni. Mussolini, ki je bil slišal, da se neguš navdušuje za zrakoplovstvo, mu je podaril moderno italijansko letalo. Francija ni hotela zaostati za Italijo in mu je takisto podarila eno letalo. To letalo pa se je po nesreči spotoma zrušilo in sta se oba francoska častnika v njem ubila. A francoska vlada je nemudoma odpravila v Afriko drugo letalo. Egiptska vlada mu je poslala drago opremo za spalnico, nemški predsednik Hindenburg pa 650 butelj najboljše renskega vina. Samo ameriški predsednik Hoover mu ni poslal drugega darila kot svojo sliko s lastnoročnim podpisom. Ke je to zbudilo splošno začudenje, je Hoover izjavil, da ameriški običaji prepovedujejo obdarovati tuje vladarje z dragocenimi darili.

Dva dni pred svojim kronanjem je dal neguš prirediti velikansko gostijo. Z bodeži oboroženi klavci so prignali v zaprti prostor 200 pitanih krav. Na judovski način so drugi za drugo prerežali vrat in 25.000 gladnih vojščakov je vriskajoč lovilo in gotalo surovo od krvi kadeče se kравe meso, ki so ga nečloveški mesarji živim živalim rezali iz bokov in pleč ter ga kosoma metali blazno uživajoči divji množici. Celih deset ur je trajala ta »kraljevska« pojedina. Nato so si krvoločni gostje poplaknili krvave goltance z močnim domačim vinom, ki mu pravijo »teje« in ga izdelujejo po svoje iz medu. Cesar kot predsednik klanja je sedel na čelu pojedine. Častnikar Mill je z nekim svojim ameriškim prijateljem naglo posnel nekoliko lepih prizorov v svojo kamero, a neguš ju je opazil in ju dal izgnati odondod.

Poroka v stolnici sv. Jurija

Za svoje kronanje je dal neguš popolnoma praviti in preurediti katedralo svetega Jurija. K slovesnostim je povabil vse svoje fevdne vladarje in plemenske glavarje od blizu in daleč. Ti so v svojih oblačilih iz levjih kož in naglavnim nakitom iz levje grive, s svojimi srednjeveškimi sulicami in ščiti, nudili pristan barbarske prizor. Ker je manjkalo kron za to izjemno priliko, je neguš potrošil več sto tisoč dolarjev za izdelavo novih kron zase, za kraljico in za svojih dvanajst podkraljev. Neguševa krona, težka od zlata in iskrecja se od dragih kamnov, je bila velika kakor majhen skaf. Sam kralj Minos bi bil nedvomno vesel takih draguljev! A cesaričina poveznjeni cvetlični vazi podobna čelada, njen z dragulji okrašen vrat, ušesa, roke in noge, vse to je nehoti spominjalo na eksotične čase krasotice Kleopatere in Sabe. Hoteč se kolikor toliko približati okusu civiliziranega zapadnega sveta, je neguš naročil v Londonu in Parizu za svoje dvorjanike posebna evropska oblačila. To zlasti pa evropska obuvala so prizadela črnim bosopetcem v tistih dneh neznanse muke. Njegov ministrski predsednik je baje izgledal kakor kakšen podadmiral v tej ali oni Gilbertovi ali Sullivanovi operi.

Neizprosna je angleška poštna cenzura kakor priča gornje pismo, poslano iz holandske Amerike po letalu v Evropo. Cenzurna postaja za letalsko pošto je na angleških otokih Bermudih, kjer pristane vsak »Clipper«

59 koptskih škofov, 500 duhovnikov

ter preko 400 akolitov se je udeležilo slovesnosti kronanja, ki so trajale ves teden. Trume bradatih in razkuštranih menihov, oblečenih v svoja bogata redovniška oblačila so z dolgi tankimi molilnimi palicami v rokah rajali zunaj cerkve in plesali svoje verske ples, ki jih je spremljalo žalostno razbijanje po bobnih in brenkanje na sejšta, kar je povzročalo pravo kakofonijo. Medtem pa je v cerkvi sami vladala nedopovedana zatohlost in smrad. Gosti dim sveč iz ovejše masti, duševce zaudarjanje tlečega kadila, zoprn duh neumitih Etiopcev, namazanih od pet do glave z žaltavim surovim maslom in polvarjeno elanino, je belim gostom jemalo sape. Nekateri so si pomagali s steklenicami žganja, ki so ga imeli slučajno pri sebi. In neguš sam, majhen, šibek mož pri štiridesetih letih, z orlovskim nosom in finimi hebrejskimi potezami, s kodrastimi lasmi in nasukano črno brado, je dostojanstveno stopal po cerkvi s težko zlato krono na glavi, ki se mu je ob vsakem koraku zamajala, a jo je spretno kakor akrobat držal v ravnovesju. Njegovo 42-letno nizko okroglo kraljico pa sta pri hoji podpirala dva spremljevalca. Okoli cesarja in cesarice pa se je razpostavilo njegovih dvanajst podkraljev v rdečih in višnjevih žametnih hlačah. Vsi so imeli majhne zlate krone na glavi. Te so jim bile očitno premajhne, in ko sta se dva od njih, da bi bila izkazala negušu svojo verno in vdanost, poglala pred prestol in se vrgla pred njim na tla, sta njuni kroni z zvenketajočim ropotom zdrknili kralju kraljev pred noge...

Takšen je bil čas hosane »kralja kraljev«, ki danes premišluje v izgnanstvu minljivost vsega posvetnega in se morda tolaži z upanjem v boljšo bodočnost.

Japonska bitka v snegu

Vsako zimo prirede študentje v Sapporu, mestu na največjem severnem otoku Hokkaidu na Japonskem svojo tradicionalno bitko v snegu. To pa ni navadno kepanje ali naskakovanje enženega moža, kar si pogosto privoščijo naši paglavci. Tedne in tedne se vrše priprave za ta starodavni spopad. Bojišče je natančno odmerjeno in urejeno. Sredi bojnega polja zgradijo mladi športniki dve ogromni trdnjavi iz debelih sneženih klad. Te klade so napravljene iz eptanega enega in skrbno zložene druga za drugo kakor opoka pri zidani zgradbi. Utrjevalna in obrambna dela se ne smejo od leta do leta nič spremeniti. Ob vhodu na bojišče stojijo močniti snežni stolpi in posetniki vstopajo samo skozi obokana vrata.

Ko napoči veliki dan bitke, zavihra e sneženih nadzidov velika dijaška zastava in skozi vhod se začno vsipati trume občinstva predvsem staršev, sorodnikov in prijateljev dijakov. Kajpada da tudi starešine te visoke šole ne smejo zaostati. Borci so razdeljeni v napadalce in branilce, oziroma na belo in rdečo zastavo. Vsako trdnjavo brani po sedemnajst kadetov e kadetskimi čepicami in uniformo, po sedem in dvajset pa jih je pripravljenih med utrbo in nasipom naokoli. Na tradicionalno znamenje se vname bojni metej. Beli in rdeči navalijo e velikanskim krikom drug na drugega in začne se kepanje, pestenje in premetavanje po snegu. Tu in tam curlja kri iz nosa, ondi leže na tleh

odtrgani deli obleke ali naramnic Z oglušnim krikom

»BANZAI!«

navale nasprotniki na trdnjavo. Kakor hitro trije naskakovalci preplezajo na vrh stene, je ta po davnem običaju premagana in zavzeta, in kadar zavihra z vrha snežene kope nasprotnikova zastava, je zmaga izvojevana. Plezanje na utrdbo pa ni lahka reč, kajti snežena kopa sega v trikratno višino moža in snežene klade se tesno prilagajo druga drugi in so strme in gladke. Kolikor težje pa je osovijliva, toliko večja pa je tudi zasluga in slava zmagovite zastave.

Če je človek prvič vojni minister

Novi angleški vojni minister Oliver Stanley je pred kratkim prisostvoval vajam kanadskih čet v Aldershotu. Nenadoma je bil dan znak za napad s plinom. Vojaki, ki so kopali jarke in se pripravljali za obrambo, so si takoj natakneli plinske maske, nepredvidni vojni minister pa je bil presenečen, ker ni imel maske niti si je ni mogel sposoditi od nikogar. Razgovarjal se je kar naprej z majorjem, ki je vaje vodil in razpravljal z njim o delu čet. Naenkrat pa mu je zmanjkalo besed. Skušal si je pomagati iz plinskih oblakov, ki so postajali vse gostejši. Začel je kašljati in pljuvati ter so se mu solze pocedile po licu. Poskušal si je pomagati z rokami in si je pokrtil oči z njimi, pa ni nič pomagalo. Šele ko je prišel na čist zrak, je bilo bolje. Nek častnikar ga je vprašal, ali se je hotel namenoma prepričati, kako taka reč v resnici izgleda. Minister pa mu je odgovoril, da če bi to vedel, kar ve sedaj, bi vzel s seboj plinsko masko ali pa bi jo takoj ubral na varno.

Kar na smeh gre človeku, ko here tako zgodbo, ki jo je doživel vojni minister. Seveda so angleški ministri svoje vrste ljudje in nič ne zamerijo, če se tudi kaj takega napiše o njih. Kje drugje bi neusmiljena cenzura takoj prepovedala tako pisanje in ljudje bi bili za eno veselo prikrajsani.

Kakor vidite, tudi vojni minister lahko postane žrtev, posebno če je prvič in se še ne znajde popolnoma v svojem delokrogu.

Program radio Ljubljana

Sreda, 6. marca: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Pisana šara (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Operetni venčki (plošče) — 14 Poročila — 18 Mladinska ura: Ob 500letnici tiskarstva. a) Uvodna beseda J. Matičiča; b) »Gutenberg govori«. Simbolični prizor. Napisal J. Matičič, izvajajo člani rad. igral. družine — 18.40 Slov. pravne starine (dr. J. Zontar) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 19.50 Uvod v prenos — 20 Prenos iz ljubljanske opere; v I. odmoru: Glasbeno predavanje (ravnat. V. Ukmar); v II. odmoru: Napovedi in poročila.

Pogled na cesto Oxford-Street v Londonu, kjer so irski zarotniki pred kratkim položili bombo v izložbo najelegantnejše trgovine. Bomba je povzročila precej škode, še več pa razburjenja

R. L. Stevenson:

Na Južnem morju

Taniera je tudi še vnaprej ostal hišni prijatelj. Taniera je tudi še vnaprej krmil kokoši ter nas vsak dan obiskoval, medtem ko se je Francois sramežljivo držal v ozadju. Prišlo pa je še drugače. Ker je bil Francois izgubil vso svojo zalogo, pol tone kobre, sekiro, skleda, nože in obleke, ker je tedaj v neki meri moral prirediti svoje življenje znova, in ker ni bil plačal niti moke, ki jo je potreboval, sem mu ponudil prav vse, kar je bil rabil ter mu celo predlagal, da mu bom denar za vse to založil. Na moje največje začudenje pa je vse to gladko zavrnil, in razlog, ki ga je bil navedel, se je glasil — če ga sploh utegnemo imenovati razlog, ker je bil dejanski položaj le še v večji meri zmoten in zmedel — ta, da je Taniera njegov prijatelj. Čujte, Taniera da je njegov prijatelj, ne morda njegov prijatelj! Po tej njegovi izjavi sem poizvedoval še natančneje in podrobneje, pa so mi zagotovili, da lahko Taniera nemara na kakšnem tujem otoku napravi svoje dolgeve in si jih nakopile na glavo, ne more pa postati upnik kakšnega svojega znanca ali celo prijatelja.

Ne dolgo potem nas je neko jutro navsezgodaj prebudila šumna prisotnost nekega tučja, ki se je bil pojavil na dvorišču; ugotovili smo, da je naše taborišče odkrila visoka, suha, stara domačinka, ki je bila — kakor smo nemudoma ugotovili — oblečena tako, kakor se nosijo na teh otokih vdove. Na prvi pogled smo spoznali, da imamo opravka z ugledno damo, z eno od onih, strogo praktičnih, z energijo v največji meri obdarovanih hišnih gospodinj, ki se odlikujejo po sijajnem, nalahko prekipeljavem temperamentu. In dejansko ni bilo na njej, razen njene polti, prav ničesar polinezijskega. Ta tip je na polinezijskih otokih prav za prav precej pogost in je tudi povsod zelo v časti.

Dejansko nam je kar godilo, ko smo jo gledali, kako je pospravljala zemljišče, zalivala rože, nadzirala kokoši, jih krmila in prirezovala, pri čemer se je z nekakšnim jeznim, načrtnim načinom v svojem slogu pošalčala vse posesti. Ko se je potem približala hiši, je naša simpatija popustila že prav v pomembni meri, in potem, ko je celo zapazila skrinjo, v katero je bilo vloženo, sem si celo zaželel prav močno, da bi se bil v tem trenutku znašel na kakšnem povsem drugem kraju. Prav gotovo se nismo utegnili sporazumeti na noben način, toda njeno suho telo se je treslo in drhtelo ogorčeno na neverjetno zgovoren način.

»Moja skrinja!« je vpljalo in pri tem posebe poudarjala prvi zlog besede. »Moja skrinja — in pri tem je bilo še vloženo vanjo! Čedno gospodarstvo!« Pohitel sem, da bi zvalil vso odgovornost na resnična dva krivca — na Francois in na njegovo ženo — pa sem kaj kmalu zapazil, da sem pri tem svojem poskusu prav za prav zašel izpod dežja pod kap. Stara ženska je njuni imeni ponovila najprej močno nejevolno — pozneje pa s popolnim obupom. Nekaj časa se je zdelo, kakor bi bila popolnoma ometana, potem pa je začela skrinjo prazniti, pri čemer je na tleh kopila predmete, ki jih je bila iz nje vzela ter očitno pri vsem na tistem preračunavala škodo, ki jo je bil napravil Francois. Čez nekaj časa pa smo opazili, da se je bila vmešala v izredno živahen pogovor s Taniero, ki je bil v svesti si svoje krivde tudi povsem pohlevno pobesil svoja ušesa in vdano strmel v tla.

Tu smo tedaj po vseh splošno znanih znamenjih končno le spoznali svojo gospodinj. Tod je bila slednja poteza značaja, kakor ga mora razodelati hišni lastnik, popolnoma na svojem mestu, razvita v največji meri in v največji izrazitosti. Ali naj bi se ji bil zdaj približal še z vprašanjem, ki je še vedno močno lebdelo in ki prav za prav še skraja ni bilo rešeno? Kako je kaj s hišno najemnino?

To vprašanje sem predložil svetovalcu.

»Neumnost!« mi je ta odvrnil.

»Saj to je le mati, stara! Saj hiša sploh ni njena! Zdi se mi, da je hiša last tegale moža tu.« in pri tem je s prstom pokazal na eno od kolo-riranih fotografij, ki so visele po stenah.

Po tem njegovem tolmačenju sem se dokončno odvedel upanju, da bi kdaj utegnil vso stvar pojasniti, in ko se je približal časi našega odhoda, sem plačal v sodni dvorani na tem polotoku v »grozotni prisotnosti Taniera, ki je zastopal guvernerja, svojo najemnino za to hišo. Taniera je bil zadovoljen, jaz pa prav tako. Kaj pa je Taniera prav za prav pri vsej tej stvari imel opraviti? Mr. Donat, izvršilni sodni organ, po čigar žilah je tekla domorodna kri, zadeve ni znal razjasniti; zanj je kakor za nas, vse to ostalo skrivnost. Več pa od preproste osebe, ki povrh tudi nekoliko nagiba k literaturi, prav gotovo ni mogče zahtevati.

Mrliške zgodbe

Napram svojim praznovornim prijateljem, Polinezijskim, nisem bil, se bojim, vselej popolnoma odkritostren, kajti pogosto sem se namreč jaz sam iznebil v njihovi prisotnosti kakšne pripovedke, in vedno sem ostal resen, včasih pa celo razburjen poslušalec. Vendar pa te male prevare ne gre jemati preveč tehtno, saj se je meni zdelo pogosto prav tako imenitno poslušati kakor njim pripovedovati, ter so mi bile zgodbe prav tako močno všeč kakor njim njihovo praznovornje.

Razen tega pa je prevara take vrste prav za prav tudi neobhodno potrebna, kajti na noben način ni mogoče množičnosti in moči, ki jo skrivajo njihovo praznovornje, pretirati.

Praznovornje oblikuje in vpliva na njihovo življenje prav iz temelja.

Če ne govore o pošastih, strahovih, bogovih in duhih, potem se gredo hinave in govore le z ustnicami. Ob tako popolnoma različnem misel-

nem svetu se je človek prisiljen ozirati na druge, in meni je prav gotovo ljubše, da se pridružim njihovem praznovornju, kakor pa da bi oni netili moje nevernost.

Povrh pa sem razen tega prepričan še o eni stvari: naj grem še tako daleč za njimi in naj jim sledim še tako zelo zvesto — nikdar ne bom utegnil docela spoznati, kolikšen je prav za prav uspeh njihovega praznovornja, kajti neprestano oprezujejo pred takimi ljudmi, ki so meni podobni — in svet njihovih pripovedi ter bajk je povrh tudi prav za prav neizbrpen.

Pri tej priliki hočem navesti le nekaj bežnih vzgledov, ki sem jih bil izvečine izvedel na lastnem pragu, in sicer na Upoluju v preteklem mesecu (oktobra 1890). Naj vam najprej navedem prvo od teh zgodb.

Enega od mojih delavcev so bili poslali v bližnji bananov gaj, da bi tam kopal. Gaj se je razprostiral v vdolbini med gorami, bil je prav zares skrit, globoko v gozdovih, in tudi dokaj težko dostopen. Za človeški pogled in za človeški klic je bil prav gotovo izven obsega in moči. Ta gaj je bil nekam potajen pred vsakdanjim življenjem.

In že dolgo pred večernim mrakom je Lafaele spet stal — hudo v zadregi — pri kuhinji: dejal je, da si v gaju ni upal ostati dalje, ker da ga je bilo strah pred duhovi, ki se skrivajo po grmovju.

Zdi se, da so duše nepokopanih umrlih tiste, ki se skrivajo po grmovju, in ki so si po smrti privzele najrazličnejše oblike. Tam so ostale te duše, kjer so bila njihova trupla preminula. Zdjaj pa privzemajo najrazličnejše oblike, in sicer forme gozdnih živali kakor postavim mermascev, ptičev ali pa tudi žuželk. Grmovje menda kar mrgoli od njih, kakor kaže, jedo sploh ne, temveč rajši ubijajo samotnega popotnika iz gole zlobe — od časa do časa pa se odpravljajo tudi doli v vas, da se tam naskrivnem pridružijo živim ljudem — s posebnimi nameni.

(Nadaljevanje.)